

**Ammattikorkeakoulujen Aasia-orientaatiopäivät
Diakonia-ammattikorkeakoulu, Helsinki 23.4.2007**

Rehtori Jorma Niemelä, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Ilmastonmuutos haastaa kansainvälisen yhteistyön

Hyvät kuulijat!

Ei ole kauaa siitä, kun Aasia nähtiin osana kolmatta maailmaa, kehitysmaiden joukkona. Tällä hetkellä Aasia, tai ainakin merkittävä osa siitä, on yksi maailman talousvetureista, kehittyvien markkinoiden, teollisuuden ja teknologian keidas.

Uhkana pidetty globaali talous ja maailmankaupan vapautuminen muuttuikin monille aasialaisille kansoille tieksi pois köyhyydestä. Tämän päivän aikana pohditte mm. sitä, onko Aasiasta tulossa maailmantalouden uusi moottori.

Kun Kasvun rajat –kirja julkaistiin ns. Rooman klubin toimesta vuonna 1962, siitä tuli pian ympäristökirjallisuuden klassikko. Tietokonemallinnusten avulla raportti osoitti, kuinka luonnonvarojen riistäminen ja saastepäästöt vääjäämättä johtavat maapallon ympäristötuhoon, ellei kehityksen suunta muutu.

Kirjan sanoman mukaan syvällisten yhteiskunnallisten muutosten kautta voitaisiin estää ihmiskunnan ekologista jalanjälkeä kasvamasta yli planeetan kantokyvyn. Uudistus saataisiin aikaan muuttamalla teknologiaa, kulttuuria ja instituutioita.

30 vuotta myöhemmin 1990-luvulla julkaistiin päivitetty teos. Se perustuu kolmen vuosikymmenen aikana kertyneeseen lisätietoon ja uuteen tutkimukseen. Analyysit osoittivat muutoksen välttämättömyyden.

Rooman klubista ja kaikesta muusta, lähes vyörymäisestä ympäristötietoisuuden lisääntymisestä huolimatta varsinainen laaja poliittinen ja yhteiskunnallinen herääminen on tapahtunut vuoden, parin aikana.

Tänään tiedämme, että Aasiankin kehitys on kestäättömällä pohjalla, ellei sitä kyetä muuttamaan kestäväksi kehitykseksi. Oleellisinta on kasvihuonepäästöjen, ennen kaikkea hiilidioksidipäästöjen, saaminen kuriin. Kiina on ohittamassa tai ohittanut maailman pahimman saastuttajan Yhdysvallat näitä aikoina hiilidioksidipäästöissä.

Eettisesti, moraalisesti ja poliittisesti ei tietystikään ole oikein, että me jatkamme omaa elämäntapaamme ja teollisen tuotantomme mallia ja vaadimme kehittyviltä mailta toisenlaista käytöstä, elämäntapaa ja toimintatapaa. Maailma ja sen kansat ovat yhteisen haasteen edessä. Suurin vastuu luonnollisesti on niillä, jotka ovat hyödyntäneet maailman luonnonvaroja ympäristöseurauksista piittaamatta.

Juuri työnsä aloittaneen pääministeri Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelmassa korostetaan arvoina ihmisen ja luonnon tasapainoa, vastuuta ja vapautta, välittämistä ja kannustamista sekä sivistystä ja osaamista. Uusi hallitus näkee ilmastonmuutoksen ja globalisaation vahvistavan kansojen ja kansalaisten keskinäistä riippuvuutta.

”Rajat ylittävät ympäristöongelmat sekä väestön ikärakenteen muutos tuovat poliittisiin päätöksiin sukupolvet ylittävän ulottuvuuden. Vastauksia tarvitaan myös muutoksiin, jotka aiheutuvat kansainvälisen talouden työnjaon kehittymisestä. Vastaamalla näihin haasteisiin Suomi voi sekä menestyä että kantaa vastuunsa globaalien ongelmien ratkaisijana”, sanotaan hallitusohjelmassa.

Suomi on hakemassa maailmanlaajuisia roolia ympäristöteknologian kehittäjänä. Ilmasto- ja energiaohjelmassaan hallitus sitoutuu panostamaan alan tutkimus- ja kehitystyöhön.

Vanhasen toinen hallitus painottaa myös kehityspolitiikassaan aiempaa vahvemmin ympäristö- ja ilmastokysymyksiä kriisien ennaltaehkäisyyn sekä rauhanprosessien tukemisen rinnalla. Hallitus varmistaa määrärahakehityksen, joka vie Suomen kohti YK:ssa asetettua 0,7 prosentin tavoitetta.

Suuri vaara luonnollisesti on se, että Suomen teollinen yhteistyö ja kehityspolitiikka palvelevat vain taloudellisesti vaurastuvaa keski- ja yläluokkaa. Vaikka globaali talous nostaakin monia köyhyydestä, tuloerot ovat silti valtavat. Siksi tulisi etsiä ratkaisuja sekä kaupunkiköyhälistön että maaseudun ihmisten elämän parantamiseksi. Ei tulisi unohtaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja koulutuksen merkitystä köyhyyden vastaisessa taistelussa.

Hyvät Aasia-orientaatiopäivien osanottajat!

Hallitusohjelman mukaan korkeakoulutuksen kansainvälistymiselle luodaan kansallinen strategia, jolla opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta lisätään. Aasia-verkosto on edustanut tällaista systemaattista toimintaa jo pitkään.

Itä- ja Kaakkois-Aasian ammattikorkeakouluverkoston (www.asianet.fi) toiminnan tavoitteena on kehittää ja tukea ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasiaan liittyvää opiskelua, opetusta, asiantuntijatoimintaa, työelämäyhteyksiä, kansainvälistymistä ja henkilöliikkuvuutta. Verkosto edistää ammattikorkeakoulujen monialaista yhteistyötä, työnjakoa ja erikoistumista lisäämällä tiedonkulkua korkeakoulujen välillä.

Verkoston toiminnassa joudutaan ottamaan aikaisempaa laajemmin ne haasteet ja mahdollisuudet, joita globaali yhteinen haaste ilmastonmuutoksen torjumiseksi tuo eteemme.

Samalla se pakottaa pohtimaan elämänarvojamme, omistamisen, kuluttamisen ja hedonismin arvoja. Erilaisten kulttuurien ja uskontojen kohtaaminen auttaa tässä pohdinnassa. Joudumme rajapinnalla katsomaan ei vain muihin vaan myös itseemme.

Toivotan teille antoisaa päivää täällä Diakin tiloissa.